Κυριακή μετά την Ύψωση: Η Θεολογία του Σταυρού και του Εσταυρωμένου Κυρίου μας (Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Σεπτεμβρίου, 2021

1. Καί τήν σημερινή Κυριακή, ἀδελφοί χριστιανοί, ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾶ ἰδιαίτερα τόν τίμιο Σταυρό, γιατί ὀνομάζεται «**Κυριακή μετά τήν Ὕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ**». Τήν ἑορτή αὐτή τήν ἑορτάσαμε χθές-προχθές. Καί ὁ λόγος μας σήμερα, λοιπόν, θά εἶναι πάλι γιά τόν Σταυρό τοῦ Κυρίου. – Στό προηγούμενο κήρυγμά μου σᾶς εἶπα ὅτι γιά τήν σωτηρία μας ἔπρεπε νά σταυρωθεῖ ὁ Χριστός. Τό ἔπρεπε λέγεται «δεῖ». Καί ὁ Χριστός εἶπε, «*οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τόν Υἱό τοῦ Ἀνθρώπου*» (βλ. Ἰω. 3,14). Ἔπρεπε, λοιπόν, νά σταυρωθεῖ ὁ Χριστός, γιατί διαφορετικά δέν θά σωζόμεθα. Αὐτό τό δόγμα, αὐτή ἡ ἀλήθεια, κηρύττει τήν τιμή στόν Τίμιο Σταυρό. Θά ἐξηγήσουμε ἄλλοτε, μέ περισσότερα λόγια σέ ἄλλο κήρυγμά μας, γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἔπρεπε νά σταυρωθεῖ, γιά νά σωθοῦμε ἐμεῖς. Εἶναι μεγάλη θεολογία αὐτό καί θέλει ἰδιαίτερο λόγο.
2. Ἐδῶ θέλω νά πῶ μόνο γι᾽ αὐτό τό θέμα ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι περίμεναν τόν Μεσσία ὡς ἕνα ἔνδοξο πολιτικό ἡγέτη, πού θά ἐξεγείρει τόν λαό ἐναντίον τῶν Ρωμαίων, δέν μποροῦσαν να δεχθοῦν τόν Ἰησοῦ, ἕνα κρεμασμένο στό ξύλο τοῦ σταυροῦ, γιά Μεσσία. Καί ὅμως ἔτσι, ὡς ἐσταυρωμένο, παρουσίαζε τόν Μεσσία ἡ Παλαιά Διαθήκη, πού ἦταν ἡ Βίβλος τῶν Ἰουδαίων. Πρῶτος ὁ Μωυσῆς εἶχε πεῖ στούς Ἰουδαίους: «*Ὄψεσθε τήν ζωήν ὑμῶν κρεαμένην ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν*». Καί μάλιστα προέβλεψε τήν ἀπιστία τους καί τούς εἶπε ἀκόμη: «*Καί οὐ μή πιστεύσητε τῇ ζωῇ ὑμῶν*» (Δευτ. 28,66)! Ἀλλά καί ὁ Ἠσαΐας εἶχε παρουσιάσει τόν Μεσσία ὡς ἀμνό πορευόμενο γιά σφαγή καί εἶπε: «*Ὡς πρόβατον ἐπί σφαγήν ἤχθη, καί ὡς ἀμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν ἄφωνος*» (Ἠσ. 53,7). Καί γιά τόν Ἰερεμία, πού ἡ ζωή του προτύπωνε τόν Μεσσία, εἶπαν οἱ ἐχθροί του νά τόν θανατώσουν μέ τό νά τοῦ βάλουν θανατικό ξύλο στό ψωμί του: «*Δεῦτε ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τόν ἄρτον αὐτοῦ*» (Ἰερ. 11,19). Καί ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός πού σταυρώθηκε εἶναι Θεός τό εἶχε πεῖ ὁ Ἔσδρας. Εἶπε: «*Εὐλογητός Κύριος ὁ ἐκπετάσας τάς χεῖρας αὐτοῦ* (δηλαδή, πού σταυρώθηκε) *καί σώσας τήν Ἰερουσαλήμ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν*». Καί ὅπως μᾶς εἶπε τό Εὐαγγέλιο τῆς προηγούμενης Κυριακῆς, ὅταν οἱ ὄφεις θανάτωναν τόν λαό, ὁ Μωυσῆς, μέ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, κρέμασε ὄφι σέ ξύλο καί εἶπε γι᾽ αὐτό τό σημεῖο: «*Τοῦτο προσέχετε καί οὐ μή ἀποθάνητε*» (Ἀριθμ. 21,8.9). Καί ὁ Δαβίδ πάλι, μιλώντας ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Μεσσία, εἶπε γιά τό πάθημά Του στόν Σταυρό:

«*Ὤρυξαν χεῖράς μου καί πόδας μου, καί διεμερίσαντο τά ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καί ἐπί τόν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον*» (Ψαλμ. 21,17.19). Γι᾽ αὐτό καί τελικά λέγει ὁ Χρυσόστομος στόν ἄπιστο Ἰουδαῖο: «*Ἔδει (= ἔπρεπε) τόν Χριστόν σταυρωθῆναι, ὦ παράνομε καί ἀγνώμων Ἰουδαῖε, ὅτι ὁ νόμος καί οἱ προφῆται οὕτως ἐκήρυξαν, σώζεσθαι τήν ἀνθρωπότητα διά Χριστοῦ*»!

3. Ἀλλά καί γιά τόν ἴδιο τόν τίμιο Σταυρό ὁ Θεός ἔδωσε σημεῖο καί τόν παρουσίασε ὡς σωτήριο: Ἐνῶ, ὅπως διαβάζουμε στό βιβλίο τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ, ὅλοι οἱ ἄνομοι καί μή ἀνήκοντες στόν Θεό θά ἐθανατώνοντο, ὅμως τά τέκνα τοῦ Θεοῦ, τά ἔχοντα στά μέτωπά τους τό σημεῖο ΤΑΒ, δηλαδή, τόν Σταυρό, θά ἐσώζοντο ἀπό τήν καταδίκη καί τήν καταστροφή (βλ. Ἰεζ 9,4.6). Ὁ Σταυρός εἶναι τό σημεῖο, πού ἔδωσε ὁ Ἴδιος ὁ Χριστός στήν ἀνθρωπότητα γιά νά πιστέψουν. Θυμηθεῖτε, παρακαλῶ, ἐκείνη τήν σκηνή πού οἱ Φαρισαῖοι ζήτησαν ἀπό τόν Χριστό ἕνα σημεῖο γιά νά πιστέψουν. Καί ὁ Χριστός τούς εἶπε ὅτι ὡς τέτοιο σημεῖο θά τούς δοθεῖ τό σημεῖο τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ (Ματθ. 12,32). Ποιό εἶναι αὐτό; Οἱ Πατέρες ἑρμηνεύουν ὅτι εἶναι ὁ Σταυρός καί ὁ θάνατος καί ἡ ταφή καί ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Καί θυμηθεῖτε πάλι, χριστιανοί μου, τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ πού εἶπε στούς Ἰουδαίους: «*Ὅταν ὑψώσετε (δηλαδή, ὅταν σταυρώσετε) τόν Υἱό τοῦ ἀνθρώπου, τότε θά γνωρίσετε ὅτι εἶμαι ὁ "ἐγώ εἰμι"*» (= ὁ Γιαχβέ Θεός). Δηλαδή, **μέ τήν σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φάνηκε ἡ θεϊκή Του δύναμη**. Πραγματικά, μετά τήν σταύρωση τοῦ Χριστοῦ ἔπαυσαν τά ἰουδαϊκά ἤθη καί τότε ξαπλώθηκε τό κήρυγμα στά πέρατα τῆς οἰκουμένης.

4. Χριστιανοί μου, πρέπει νά τιμᾶμε πάντοτε καί μέ βαθειά εὐλάβεια τόν Τίμιο Σταυρό, τοῦ ὁποίου τήν παγκόσμια Ὕψωση ἑορτάσαμε προχθές. Καί ὅταν λέγω νά τιμᾶμε τόν Τίμιο Σταυρό ἐννοῶ καί τόν σταυρωθέντα πάνω σ᾽ αὐτόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν Ἐσταυρωμένο Χριστό. Ἀλλά πρέπει νά γνωρίζουμε γιατί σταυρώθηκε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, γιά νά τιμᾶμε τό πάθος Του. Ὅπως λέγει κάπου, σέ μία ὡραία του ὁμιλία στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὅταν σέ ρωτάει ὁ ἄπιστος Ἰουδαῖος, γιατί σταυρώθηκε ὁ Χριστός, ἐσύ νά τοῦ ἀπαντᾶς: «Γιά νά σταυρώσει τόν Διάβολο». Καί ὅταν σοῦ λέγει, γιατί κρεμάστηκε σέ ξύλο, ἐσύ νά τοῦ λές: «Γιά νά ἀνακαλέσει τήν ἁμαρτία πού ἔκαναν οἱ πρωτόπλαστοι στό ξύλο, στό δένδρο, ὅταν ἔφαγαν ἀπό τόν ἀπαγορευμένο καρπό». Καί ὅταν πάλι σέ ἐρωτᾶ, γιατί φόρεσε ἀκάνθινο στέφανο, ἐσύ νά τοῦ ἀπαντᾶς: «Γιά νά ἐκριζώσει τά ἀγκάθια καί τούς τριβόλους πού ἔφερε ἡ ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ. Ὅπως ὁ Χριστός γεννήθηκε ἀπό γυναίκα γιά νά ἀπαλείψει ἀπό τούς ἀνθρώπους τήν ἁμαρτία πού ἔφερε ἡ Εὔα, ἔτσι καί ἐδῶ. Τήν γῆ πού γεωργήθηκε μέ ἀγκάθια, ἀπό τήν ἀνυπακοή τῶν πρωτοπλάστων, ὁ Χριστός, πού φόρεσε ἀγκάθια στήν κεφαλή Του, ἔκανε, μέ τήν ὑπακοή Του, ἡμερωτέρα. Καί ἄν πάλι σέ ἐρωτᾶ ὁ Ἰουδαῖος, γιατί ὁ Χριστός ἤπιε ὄξος καί χολή, νά τοῦ λές: «Γιά νά ἐξεμέσουμε ἡμεῖς τό θανατηφόρο δηλητήριο, πού ἤπιαμε μέ τήν ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ». Γιατί, ἡ χολή ἐκείνη τοῦ Χριστοῦ στό Σταυρό, «*ἐμόν γέγονε γλύκισμα*», λέγει ὁ Χρυσόστομος. «*Καί τό ὄξος ἐκεῖνο ἐμόν γέγονεν ἴαμα*»!

5. Ἀλλά ὁ Χριστός μᾶς εἶπε καί συγκεκριμένο τρόπο, **πῶς νά τιμοῦμε τόν Σταυρό**. Γιά εκεῖνον πού θέλει νά εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ὁ Χριστός εἶπε: (α) «*Ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν*» καί (β) «*ἀράτω τόν Σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθήτω μοι*» (Μάρκ. 8,35). Γιά τό τί σημαίνει τό πρῶτο, τό νά ἀπαρνηθοῦμε τόν ἑαυτό μας, ἄς τό μάθουμε ἀπό τό τί σημαίνει τό νά ἀπαρνηθοῦμε κάποιον. Σημαίνει ὅτι δέν τόν νοιαζόμαστε, δέν τόν λυπούμαστε, οὔτε τόν βοηθᾶμε καί ἄς παθαίνει τά χειρότερα. Ἔτσι, λοιπόν, καί τό νά ἀρνηθοῦμε τόν ἑαυτό μας σημαίνει νά μήν νοιαζόμαστε γιά τόν ἑαυτό μας, ἀκόμη καί νά μήν τόν λυπούμαστε, ὅταν πάσχει γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Σημαίνει ὅτι **γιά τήν πίστη στόν Χριστό πρέπει νά παραδίδουμε τόν ἑαυτό μας σέ κινδύνους καί σέ ἀγῶνες καί νά τά ὑποφέρουμε πρόθυμα** αὐτά, σάν νά συμβαίνουν ξένο πρόσωπο, πού τό ἔχουμε ἀπαρνηθεῖ. Καί τό δεύτερο πάλι, τό «*ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ*», σημαίνει τό ἴδιο. Δέν σημαίνει ἁπλῶς τό νά βαστάζουμε στό χέρι ἤ νά φέρουμε πάνω μας τόν Σταυρό, ἀλλά σημαίνει αὐτό πού λέγει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος: Σημαίνει ὅτι **γιά τήν πίστη καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νά εἴμαστε παρατεταγμένοι σέ κινδύνους, νά εἴμαστε ἕτοιμοι γιά καθημερινό θάνατο καί γιά σφαγή**, ὅπως τό εἶπε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «*καθ᾽ ἡμέραν ἀποθνήσκω*» (MPG 50,825.52.837).

Εὔχομαι, ἀδελφοί μου, μέ τήν διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων νά νοήσουμε τήν θεολογία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, πού ἑορτάσαμε προχθές τήν παγκόσμια Ὕψωσή Του, καί μέ τήν Χάρη τοῦ Ἐσταυρωμένου Κυρίου μας νά ζοῦμε τήν θεολογία αὐτή μέ ἀσκητικό βίωμα καί μέ θυσιαστική προσφορά.

(Πηγή: aktines.blogspot.com*)*